

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
Časový rozsah výučby podľa i-ŠVP + i-ŠkVP	7 + 1 hod týždenne, ročne spolu 264 hod.
Ročník	tretí
Škola (názov, adresa)	Základná škola Školská 840, 930 37 Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 1
Názov ŠkVP	Inovovaný ŠkVP pre primárne vzdelávanie ISCED1 na ZŠ Lehnice
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom I-ŠVP pre príslušný predmet.

<https://www.minedu.sk/data/att/7516.pdf>

Charakteristika predmetu

Základnou funkciou vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni základnej školy je naučiť žiakov spisovnú podobu materinského jazyka, osvojiť si správny pravopis a gramatiku a najmä rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti a to na úrovni ústnej i písomnej.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie. Do literárnej výchovy ako integrujúci prvok možno zahrnúť tzv. tvorivé písanie.

Ciele predmetu

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká: Slovenský jazyk a literatúra – primárne vzdelávanie

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

Prierezové témy

Environmentálna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačných zručností, mediálna a multikultúrna výchova.

Pedagogické stratégie na rozvoj jednotlivých kľúčových kompetencií

- Prezentácia
- Tvorivé riešenie problémov
- Tvorba projektov
- Využívanie IKT
- Praktická výučba
- Súťaže

Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe slovenského jazyka využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – simulačné hry, hranie rolí – sloh)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania)
- výklad učiteľa
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektora)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové, zážitkové vyučovanie.

Metódy, formy a postupy práce

- **metódy motivačné:**
  - ✚ **vstupné** - rozprávanie, rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia (tvorivá dramatika - vytvor telom..., zdramatizuj riekanky, zdramatizuj príbeh)
  - ✚ **priebežné** - motivačná výzva, aktualizácia obsahu, pochvala, povzbudenie, kritika
- **metódy expozičné** (vzťahujú sa priamo na výklad učiva)
- **metóda priameho prenosu poznatkov – monologické** - rozprávanie, opis, vysvetľovanie
- **dialogické slovné metódy** – rozhovor, dramatizácia
- **metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné** – pozorovanie, manipulácia s predmetmi
- **metódy problémové** napr. centrum hlásky A, trojslabičných slov)
- **metódy samostatnej práce** - samostatná práca s knihou, slovníkom

- **metódy fixačné** - opakovanie, precvičovanie vedomostí - ústne opakovanie, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, praktické opakovanie, domáce úlohy, metóda precvičovania a zdokonaľovania využívaním rôznych typov jazykových cvičení (koláž z novinových tituliek - priradiť vhodný text k obr.)
- **metódy hodnotenia** (reflexia na prečítaný text, navodené situácie s dôrazom na prežívanie a uvedomovanie si vlastnej identity) **a sebahodnotenie**

Formy vyučovania

- frontálne (výklad, prednáška, diskusia)
- skupinové (práca v skupinách)
- individuálne - samostatná práca jednotlivca, projekty, referáty
- integrovanie predmetov
- riešenie problémových úloh: zoraďovanie, určovanie, vyhľadávanie, tvorenie slov a viet v danom kontexte

Postupy

- od jednoduchého k zložitému
- od neznámeho k osvojeniu

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Pôjde o výber vyučovacích metód, podmienenosť výberu metód vyučovania, možnosti triedenia vyučovacích metód podľa cieľov, učiva, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka a pod. Popis rôznych foriem vyučovania (integrované, skupinové, programové, individuálne, vyučovacie bloky).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Čítanie a literárna výchova

Výkonový štandard

Obsahový štandard:

<p>Ziakov na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čítať plynulo súvislý umelecký text, ➤ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ➤ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ➤ literárny text čítať s porozumením, ➤ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ➤ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ➤ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ➤ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ➤ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy), 	literatúra pre deti a mládež
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojmy poézia a próza, ➤ rozoznať v texte poéziu od prózy, ➤ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ➤ rozoznať v prozaickom útvare odseky, 	poézia, próza odsek
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ➤ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, 	ľudová slovesnosť
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhľadať pranostiky v texte, ➤ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ➤ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ➤ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ➤ vysvetliť pojem prirovnanie, ➤ identifikovať prirovnania v texte, ➤ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní, 	pranostika príslovie porekadlo prirovnanie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ➤ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ➤ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, 	autorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ➤ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ➤ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povestou, ➤ charakterizovať povesť, ➤ určiť hlavnú myšlienku povesti, ➤ správne formulovať otázky k obsahu povesti, ➤ vysloviť vlastný názor na povesť. 	<p>hlavná myšlienka povešť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ➤ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ➤ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách, 	<p>abeceda slovníky encyklopédie, telefónny zoznam</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nahradiť spoluhlásku l, Í a r, ř samohláskou a vytvoriť slabiku, ➤ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ➤ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík, 	<p>slabikotvorné hlásky l, Í, r, ř (písanie a výslovnosť)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymenovať obojaké spoluhlásky, ➤ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ➤ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý, 	<p>obojaké spoluhlásky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ➤ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, 	<p>vybrané slová po obojakých spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z) príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte, 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojem podstatné mená, ➤ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, ➤ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte, 	podstatné mená
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, ➤ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, ➤ uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov, 	všeobecné a vlastné podstatné mená
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojem slovesá, ➤ opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, ➤ identifikovať slovesá v texte na základe otázky, ➤ písať v slovesách koncovku – li, ➤ identifikovať slová podobného významu v texte, ➤ vysvetliť pojem prídavné mená, ➤ pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, ➤ identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, ➤ identifikovať slová opačného významu v texte, ➤ používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte, 	slovesá slová podobného významu (synonymá) prídavné mená slová opačného významu (antonymá)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetliť pojem zámená, ➤ identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, ➤ používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii, ➤ vysvetliť pojem číslovky, ➤ opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?, 	zámená číslovky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhľadať v texte základné a radové číslovky, ➤ používať číslovky v bežnej komunikácii, ➤ zapísať číslovky slovom, 	základné a radové číslovky

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), ➤ v liste rozoznať oslovenie a podpis, ➤ správne napísať oslovenie v liste, ➤ písomne zoštylizovať jednoduchý list, ➤ rozoznať druhy korešpondencie, 	<p>list členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, ➤ porozprávať dej podľa časovej postupnosti, 	<p>rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver) časová postupnosť</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sformulovať krátky oznam, ➤ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ➤ napísať správu mailom, ➤ odlišiť správu od oznamu, 	<p>oznam SMS, mejl správa odlišenie oznamu od správy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ➤ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ➤ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát, 	<p>inzerát</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetlíť pojem reklama, ➤ rozlíšiť druhy reklamy, ➤ sformulovať krátky reklamný text, ➤ posúdiť veku primeraným spôsobom hodnovernosť reklamy 	<p>reklama druhy reklamy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvetlíť pojem pozvánka, ➤ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ➤ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert), 	<p>pozvánka</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ opísať charakteristické prvky predmetu, ➤ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ➤ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ➤ identifikovať nákres, schému v texte, ➤ charakterizovať návod, ➤ pracovať podľa jednoduchého návodu, ➤ prezentovať návod verejne, ➤ rozpoznať jednoduchý recept, ➤ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ➤ pracovať podľa jednoduchého receptu, ➤ - zostaviť jednoduchý recept, 	<p>opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ➤ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ➤ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ➤ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča. 	<p>vizitka</p>

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, ř
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Kritéria hodnotenia

Žiaci primárneho vzdelávania sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011-R. na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Na diagnostiku vstupných a výstupných vedomostí budú využívané vstupné a výstupné diagnostické testy zostavované metodickým združením.

V priebehu školského roka sa zrealizujú štvrťročné písomné práce a kontrolné diktáty, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snahou každého učiteľa je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aby vedeli ohodnotiť aj svojho spolužiaka. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkami.

Metódy hodnotenia

- Ústne skúšanie – ústne hodnotenie učiteľom (pochvala, povzbudenie do práce, vyzdvihnutie pozitív, analýza chýb, pokarhanie), sebahodnotenie, hodnotenie žiakmi, známka
- Písomné skúšanie – hodnotenie známkou
- Písomná práca – hodnotenie známkou, ústne hodnotenie s vyzdvihnutím pozitív a analýzou chýb, sebahodnotenie
- Praktické písomné cvičenia – ústne hodnotenie, hodnotenie známkou
- Projekt – ústne hodnotenie učiteľom, žiakmi, sebahodnotenie, hodnotenie známkou
- Sebahodnotenie – pri všetkých formách preverovania vedomostí

Hodnotiace portfólio

Práce v hodnotiacom portfóliu primárneho vzdelávania:

Povinné - štvrťročná, polročná, trištvrtročná a koncoročná písomná práca

Voliteľné - prezentácia, - projekt, - samostatné práce.

Hodnotenie – 3. ročník

Diktát

0 – 1 chyba	= 1
2 – 4 chyby	= 2
5 – 7 chýb	= 3
8 – 9 chýb	= 4
10 a viac	= 5

Kontrolné práce a písomné práce sú hodnotené podľa počtu dosiahnutých bodov s prepočtom pomocou koeficientov.

Koeficienty	0,96	=	1
	0,76	=	2
	0,56	=	3
	0,36	=	4
	menej	=	5

Pozn.: maximálny počet bodov násobíme koeficientom

Učebné zdroje:

Učebnica Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ
Pracovný zošit SJ 3. ročník
Čítanka pre 3. ročník
Pracovný zošit k čítanke pre 3. ročník

Všeobecné

Doplnková literatúra (schválená na MZ)
detské časopisy,
knihy zo školskej knižnice
CD- výukové DIDAKTA Diktáty 1 pre 1. stupeň ZŠ